РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT
АГЕНЦИЈА ЗА ПРИМЕНА НА ЈАЗИКОТ ШТО ГО ЗБОРУВААТ НАЈМАЛКУ 20% ОД ГРАЃАНИТЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
AGJENCIA PËR ZBATIMIN E GJUHËS QË E FLASIN SË PAKU 20% E QYTETARËVE TË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT
Бр./Nr. 09-1342/1
19-12-2022 20__ год./viti

Врз основа на Извадокот од Нацрт-записникот од Педесет и петтата седница на Владата на Република Северна Македонија, точка 45, одржана на 28 јуни 2022 година, а во врска со Годишниот план за проценка на ризици од корупција, согласно Извештајот за усогласеност на ГРЕКО (петти круг на евалуација), а во однос на Препорака II, каде што беа задолжени сите органи на државната управа да донесат Годишен план за процена на ризици од корупција за 2023 година соодветен на нивната надлежност, па согласно член 55 став (2) од Законот за организација и работа на органите на државна управа ("Службен весник на Република Македонија" бр.58/00, 44/02, 82/08, 167/10, 51/11 и 96/19), а во врска со член 18 став (4) од Законот за употреба на јазиците ("Службен весник на Република Македонија", бр. 07/19), директорот на Агенцијата за примена на јазикот на Република Северна Македонија го донесе следниов:

ГОДИШЕН ПЛАН ЗА ПРОЦЕНКА НА РИЗИЦИ ОД КОРУПЦИЈА ЗА 2023 ГОДИНА

Именно, поаѓајќи од фактот дека корупцијата ги загрозува правата што им припаѓаат на граѓаните, ги дерогира законите и ја оневозможува правдата, го осиромашува општеството, ја поткопува правната држава и нејзината иднина, тогаш неопходно е борбата против ова зло да биде постојана обврска на секој граѓанин. Главна задача за Агенцијата за примена на јазикот на РСМ во 2023 година ќе биде навремено препознавање на ризиците од корупција, предлагање на соодветни мерки за отстранување на ризиците и санкционирање на сторителите. Раководството на Агенцијата ќе одговори на потребата да изнајде соодветен и ефикасен начин за справување со корупцијата во

Në pajtim me ekstraktin e Projektprocesverbalit të seancës së pesëdhjetë e pestë të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut, pika 45, të mbajtur më 28 qershor 2022, në lidhje me Planin vjetor për vlerësimin e rreziqeve nga korrupsioni, në pajtim me Raportin e harmonizimit të GREKO-së (rrethi i pestë i vlerësimit), në lidhje me Rekomandimin II, ku të gjitha organet e administratës shtetërore ishin të obliguara të miratojnë Planin vjetor për vlerësimin e rreziqeve nga korrupsioni për vitin 2023, sipas kompetencës së tyre, në pajtim me nenin 55, paragrafi (2) të Ligjit të Organizimit dhe të Punës së Organeve të Administratës Shtetërore (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10, 51/11 dhe 96/19), në lidhje me nenin 18, paragrafi (4) të Ligjit të Përdorimit të Gjuhëve (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr. 07/19), drejtori i Agjencisë së Zbatimit të Gjuhës të Republikës së Maqedonisë së Veriut, miratoi:

PLAN VJETOR PËR VLERËSIMIN E RREZIQEVE NGA KORRUPSIONI PËR VITIN 2023

Në të vërtetë, duke u nisur nga fakti që korrupsioni i rrezikon të drejtat që u takojnë qytetarëve, i zhvlerëson ligjet dhe e pamundëson drejtësinë, e varfëron shoqërinë, e dëmton shtetin juridik dhe të ardhmen e tij, është e domosdoshme që lufta kundër kësaj të keqeje të jetë obligim i përhershëm i çdo qytetari. Detyrë kryesore e Agjencinë së Zbatimit të Gjuhës të RMV-së në vitin 2023, do të jetë njohja me kohë e rreziqeve nga korrupsioni, propozimi i masave përkatëse për mënjanimin e rreziqeve dhe sanksionimi i autorit të veprimit.
Udhëheqja e Agjencisë do t'i përgjigjet nevojës për të gjetur mënyrën e përshtatshme dhe efikase për ballafaqimin me korrupsionin

сопствените редови. Агенцијата долгорочно на превентивен и репресивен начин ќе ги оспособува и јакне нормативните, институционалните и личните капацитети за ефикасна практична борба против корупцијата и ќе настојува да воспостави, развива и применува ефикасни и функционални механизми со кои ќе се намалат ризиците од корупција. За реализирање на оваа цел неопходна е поддршката од заедницата и од раководниот кадар во Агенцијата кои ќе промовираат висок степен на интегритет и нулта толеранција на корупција но и од основниот состав кои активно ќе се спротивстават на корупцијата.

Антикорупциискиот план на Агенцијата има за цел да воспостави систем на мерки кои ќе овозможат справување со корупцијата и идентификување на причините, условите и факторите кои ја овозможуваат. Посебен акцент во справувањето со корупцијата во 2023 година ќе биде ставен на унапредување на личниот и професионалниот интегритет на вработените од кои се очекува при извршувањето на задачите од овластувањата да применат соодветни знаења и вештини, етички капацитет, решителност и чесност и да работат во полза на јавниот интерес и на зголемување на довербата на јавноста. Обврска на сите вработени е при извршување на работните задачи да постапуваат согласно правилата, прописите и професионалните стандарди кои се применуваат во Агенцијата. Потребно е секој вработен да го почитува етичкиот кодекс на однесување, да манифестира висок степен на интегритет во работењето, да знае да ги препознае облиците на корупција, и да поседува способност да се спротивстави на корупцијата. Никој не смее да биде исклучок при утврдување на одговорност за коруптивно однесување, како што никој нема

brenda radhëve të saj. Agjencia në një afat të gjatë, në mënyrë parandaluese dhe represive do t'i aftësojë kapacitetet normative, institucionale dhe personale për luftë efikase praktike kundër korrupsionit dhe do të këmbëngulë të vendosë, të zhvillojë dhe të zbatojë mekanizma efikas dhe funksional, që do t'i zvogëlojnë rreziqet e korrupsionit. Për realizimin e këtij qëllimi, është e domosdoshme mbështetja e komunitetit dhe e kuadrit drejtues të Agjencisë, që do të promovojnë shkallë të lartë të integritetit dhe tolerancës zero për korrupsionin, por edhe nga përbërja bazë që do ta kundërshtojnë në mënyrë aktive korrupsionin.

Plani i Agjencisë synon të vendosë sistem masash kundër korrupsionit, që do të mundësojnë ballafaqimin me korrupsionin dhe identifikimin e shkaqeve, kushteve dhe faktorëve që e mundësojnë atë. Theks i veçantë për ballafaqimin e korrupsionit në vitin 2023 do të vihet në avancimin e integritetit personal dhe profesional të punonjësve, nga të cilët pritet gjatë zbatimit të detyrave nga autorizimet të zbatojnë njohuri dhe shkathtësi përkatëse, kapacitet etik, vendosmëri dhe ndershmëri dhe të punojnë në favor të interesit publik dhe rritjes së besimit të publikut. Obligim i të gjithë punonjësve është që gjatë kryerjes së detyrave të punës të veprojnë në pajtim me rregullat, dispozitat dhe standardet profesionale që zbatohen në agjenci. Është e nevojshme që çdo punonjës të respektojë kodin etik të sjelljes, të shfaqë shkallë të lartë të integritetit në punë, të dijë t'i njohë format e korrupsionit dhe të posedojë aftësi për ta kundërshtuar korrupsionin. Askush nuk guxon të përjashtohet në përcaktimin e përgjegjësisë për sjellje korruptuese, ashtu siç askush nuk ka mandat të pengojë, kufizojë ose në ndonjë mënyrë ta zbehë procesin e vërtetimit të përgjegjësisë.

мандат да го попречува, ограничува или на кој било начин разводнува процесот на утврдување одговорност.

Формите на корупција во Агенцијата се препознаваат преку:

• постапување или непостапување на вработените во Агенцијата при вршење на службените задачи за што како возврат прибавуваат (бараат) за себе или за друг некаква (или прифаќаат некаква) корист, погодност или интерес за себе или за друг или на друг ќе му нанесат штета;

• непочитување на стандардните постапки и процедури;

• злоупотреби на службената положба и овластувања заради директно или индиректно ветена, понудена, дадена, побарана, прифатена или очекувана материјална или нематеријална корист, погодност, предност или друг интерес за себе или за друг.

Агенцијата во 2023 година борбата против корупцијата ќе ја реализира преку превентивен и репресивен пристап со јасна порака дека корупцијата нема да остане несанкционирана. Во рамки на превенцијата ќе се фокусира на намалување на можностите и создавање на неповолни услови за извршување на коруптивни дела. За ефикасна борба против корупцијата подеднакво се важни политичката волја, нормативните решенија, институционалната рамка, ефикасна примена на законите, институционалниот и личниот капацитет и интегритет, како и соработката меѓу институциите во земјата и на меѓународен план.

Format e korrupsionit në Agjenci detektohen nëpërmjet:

• veprimit ose mosveprimit të punonjësve në Agjenci gjatë kryerjes së obligimeve të punës dhe autorizimeve, për çka si këmbim marrin (kërkojnë) për vete apo për dikë tjetër (ose pranojnë ndonjë) dobi, leverdi, interes për veten apo për dikë tjetër apo dikujt do t'i shkaktojnë dëm;

• mosrespektimit të procedurave standarde;

• keqpërdorimit të pozitës zyrtare dhe autorizimeve për shkak të dobisë së premtuar materiale ose jo materiale, të drejtpërdrejtë ose indirekte, të ofruar, të dhënë, të kërkuar, të pranuar ose të pritur, leverdi, përparësi ose ndonjë interes tjetër për vete apo për dikë tjetër.

Agjencia në vitin 2023, luftën kundër korrupsionit do ta realizojë nëpërmjet qasjes parandaluese dhe represive, me mesazh të qartë se korrupsioni nuk do të mbetet i pa sanksionuar. Parandalimi do të përqendrohet në uljen e mundësive dhe krijimin e kushteve të pafavorshme për kryerjen e veprave korruptuese. Për luftë efikase kundër korrupsionit, po aq të rëndësishme janë edhe vullneti politik, zgjidhjet normative, korniza institucionale, zbatimi efikas i ligjeve, kapaciteti dhe integriteti institucional dhe personal, si dhe bashkëpunimi midis institucioneve në vend dhe në rrafshin ndërkombëtar.

ПРОГРАМСКИ АКТИВНОСТИ

Антикорупциските активности ќе бидат насочени кон унапредување на професионалноста на службениците преку

AKTIVITETET E PROGRAMIT

Aktivitetet kundër korrupsionit do të orientohen drejt avancimit të profesionalizimit të nëpunësve, nëpërmjet respektimit të

доследно почитување на законската и подзаконската регулатива и санкционирање на сите форми на корупција во Агенцијата.

Имајќи го предвид наведеното Антикорупциската програма на Агенцијата за 2023 година посебно внимание ќе посвети на:

- професионализација, департизација и деполитизација на вработените во Агенцијата;
- јакнење на интегритет на вработените;
- доследно почитување на Кодексот за административни службеници;
- превенција од аспект на отстранување на условите кои овозможуваат корупција;
- репресијата како алатка за санкционирање на корупцијата и останатите злоупотреби на овластувањата;

Во контекст на наведеното приоритетни цели за 2023 година ќе бидат:

1. Јакнење на интегритетот на вработените во Агенцијата;
2. Почитување на Кодексот за административни службеници;
3. Меѓу институционална соработка во борбата против корупцијата и криминалот;
4. Спроведување на проценка за ризик од појава на корупција на работните места;
5. Воведување на пропишани процедури за работа на работните процеси во Агенцијата;
6. Професионализација, департизација и деполитизација на вработените;
7. Континуирана и специјализирана обука во Агенцијата;
8. Превземање на превентивни активности кон нововработените службеници ;
9. Јакнење на довербата на граѓаните и мотивирање да пријават корупција;
10. Зајакната контрола и надзор на јавни набавки;

përpiktë të rregullativës ligjore dhe nënligjore dhe sanksionimin e të gjitha llojeve të korrupsionit në Agjenci.

Duke marrë parasysh këtë program të agjencisë, kundër korrupsionit, për vitin 2023, kujdes të veçantë do t'i kushtohet:

- profesionalizmit, departamentizimit dhe depolitizimit të punonjësve në agjenci;
- forcimin e integritet të punonjësve;
- respektim të përpiktë të Kodit të Nëpunësve Administrativë;
- parandalimit në aspekt të eliminimit të kushteve që e mundësojnë korrupsionin;
- represionit si mjet për të sanksionuar korrupsionin dhe keqpërdorimet e tjera të autorizimeve.

Në këtë kontekst, synimet parësore për vitin 2023 do të jenë:

1. Përforcimi i integritetit të punonjësve të Agjencisë;
2. Respektimi i Kodit të Nëpunësve Administrativë;
3. Bashkëpunimi ndërinstitucional në luftën kundër korrupsionit dhe krimit;
4. Zbatimi i vlerësimit për rrezikun e paraqitjes së korrupsionit në vendet e punës;
5. Miratimi i procedurave të përcaktuara për punën e proceseve të punës në Agjenci;
6. Profesionalizimi, departamentizimit dhe depolitizimi i punonjësve;
7. Trajnimi i vazhdueshëm dhe i specializuar në Agjenci;
8. Marrja e aktiviteteve parandaluese ndaj nëpunësve të punësuar rishtas;
9. Përforcimi i besimit të qytetarëve dhe motivimi që të denoncojnë korrupsion;
10. Përforcimi i kontrollit dhe monitorimi i furnizimeve publike;

11.Зајакнување на меѓународната соработка во борбата против корупцијата;
12. Јакнење на принципите на отчетност и транспаретност во работењето на Агенцијата.

11. Përforcimi i bashkëpunimit ndërkombëtar në luftën kundër korrupsionit.
12. Përforcimi i parimeve të llogaridhënies dhe transparencës në funksionimin e Agjencisë.

ПОЧИТУВАЊЕ НА КОДЕКСОТ НА АДМИНИСТРАТИВНИ СЛУЖБЕНИЦИ ВО АГЕНЦИЈАТА

ЈАКНЕЊЕ НА ПРИНЦИПИТЕ НА ОТЧЕТНОСТ И ТРАНСПАРЕТНОСТ ВО РАБОТЕЊЕТО НА АГЕНЦИЈАТА

Вработените во Агенцијата при извршување на работните задачи не смеат да го доведат личниот, материјалниот и нематеријалниот интерес во судир со јавниот интерес и со нивниот статус да предизвикаат судир на интереси.
Потребно е да се водат од принципите на законитост, ефикасност, доверливост, независност, самостојност, чесност, професионалност, отчетност и транспарентност. Потребна е внимателна анализа на ризиците и ситуациите кои може да доведат до потенцијален судир на интереси и корупција при вршење на службените работи за што е потребно навремено превземање на мерки за отстранување на можноста за судир на интереси и корупција.
Поаѓајќи од обврската јавноста да биде информирана за работи и настани од јавен интерес за Агенцијата, потребно е Одделението за односи со јавноста како организациска единица надлежност за отчетност и транспарентност во Агенцијата преку разни комуникациски форми да овозможува пристап до информации за сите претставници од медиумите и други заинтересирани страни, водејќи се од начелото на транспарентност, отчетност и

RESPEKTIMI I KODIT TË NËPUNËSVE ADMINISTRATIVË NË AGJENCI

PËRFORCIMI I PARIMEVE TË LLOGARIDHËNIES DHE TË TRANSPARENCËS NË FUNKSIONIMIN E AGJENCISË

Punonjësit në Agjenci gjatë kryerjes së detyrave të punës nuk guxojnë që interesi personal, material dhe jomaterial, të bjerë ndesh me interesin publik dhe me statusin e tyre të shkaktojnë përplasje interesash.

Nevojitet që të udhëhiqen nga parimet e ligjshmërisë, efikasitetit, besueshmërisë, pavarësisë, autonomisë, ndershmërisë, profesionalizimit, llogaridhënies dhe transparencës. Kërkohet analizë e kujdesshme e rreziqeve dhe situatave, që mund të çojnë në përplasje të mundshme interesi dhe korrupsion në kryerjen e detyrave zyrtare, për çka nevojitet marrje në kohë të masave për eliminimin e mundësisë për përplasje interesash dhe korrupsionit.

Duke u nisur nga obligimi, opinioni të informohet për çështje dhe ngjarje me interes publik për agjencinë, është e nevojshme që Njësia e marrëdhënieve me publikun si njësi organizative kompetente për llogaridhënien dhe transparencën në agjenci, nëpërmjet formave të ndryshme të komunikimit, të sigurojë qasje në informacione për të gjithë përfaqësuesit e medieve dhe palët e tjera të interesuara, duke u udhëhequr nga parimi i transparencës, llogaridhënies dhe

недискриминација.
На веб-страницата на Агенцијата и понатаму ќе се продолжи со практиката да се објавуваат информации, извештаи, работните средби од дневните настани што се поврзани со работата на Агенцијата.

mosdiskriminimit.
Në ueb-faqen e Agjencisë edhe më tej do të vazhdojë praktika e publikimit të informacioneve, raporteve, takimeve të punës nga ngjarjet ditore që kanë të bëjnë me Agjencinë.

1.2 РИЗИЦИ / RREZIQET

РИЗИК/ RREZIKU	ВЕРОЈАТНОСТ ЗА НАСТАНУВАЊЕ НА РИЗИКОТ/ GJASAT E SHFAQJES SË RREZIKUT	ВЛИЈАНИЕ НА РИЗИКОТ ВРЗ ОСТВАРУВАЊЕ НА ЦЕЛИТЕ/ NDIKIMI I RREZIKUT NË ARRITJEN E QËLLIMEVE	МЕРКИ ЗА СПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ/ MASAT E MENAXHIMIT TË RREZIKUT
(Се опишува ризикот кој бил утврден во текот на анализата) / (Përshkruhet rreziku që është vërtetuar gjatë analizës) -Намалување на буџетот / Недостаток на финансиски средства/ Reduktimi i buxhetit/ Mungesa e mjeteve financiare;	(Се дава оценка за веројатноста ризикот да настане. Оценката се опишува со зборовите: голема, средна, мала) Голема//(Jepet vlerësim për probabilitetin që të ndodhë rreziku. Vlerësimi përshkruhet me fjalët: i madh, i mesëm, i vogël) I madh	(Се дава оценка за степенот на влијание кое ризикот би го имал врз остварувањето на целите на програмата. Оценката се опишува со зборовите: голема, средна, мала) Големо/ (Jepet vlerësim për gjasat e shfaqjes së rrezikut. Vlerësimi përshkruhet me fjalët: i madh, i mesëm, i vogël) I madh	(Се опишуваат мерките кои ќе бидат преземени за справување со ризикот) Принцип на заменливост, со соодветна обука, Ќе се бараат средства од Министерство за финансии;/ (Përshkruhen masat që do të ndërmerren për të menaxhuar rrezikun) Parimi i ndryshueshmërisë, me trajnim të duhur, Do të kërkohen

			mjete nga Ministria e Financave;
-Ризик од функционално работење на серверска и активна мрежна опрема во нестандардизирани систем-сали/ Rreziku i punës funksionale të serverit dhe të pajisjeve aktive të rrjetit në sistem sallat e pastandardizuara: • дефект/нефункционалност на ИКТ опрема/ defekt/mosfunksionim i IKT-së pajisjeve • Целосен пад на ИКТ-системот/ Rënia e plotë e IKT sistemit • Трајно губење на податоци/ Humbje e përhershme e të dhënave • Појава на пожар/ Shfaqja e zjarrit	Голема/ I madh	Голема/ I madh	- Изградба на нова систем-сала/ Ndërrimi i sistem sallës së re
Човечки ресурси/ Burimet njerëzore -Ризик поради непополнета систематизација и несоодветни човечки ресурси во поглед на квантитет и квалитет при пополнување на работните позиции/ Rreziku për shkak të sistematizimit të paplotësuar dhe burimeve jopërkatëse njerëzore për sa i përket sasisë dhe cilësisë gjatë plotësimit të vendeve të punës.	Голема/ I madh	Голема/ I madh	Пополнување на работни позиции, во согласност со систематизацијата и одобрените вработување на МИОА и МФ/ Plotësimi i vendeve të punës, në përputhje me sistematizimin dhe punësimet e miratuara nga MSHIA dhe MF-ja.

Јавни набавки/ Prokurime publike	Голема/ I madh	Голема/ I madh	почеста ревизија/ revizion më i shpeshtë
Спречување на судир на интереси при превземање на службени дејства/ Parandalimi i konfliktit të interesit gjatë marrjes së veprimtarive zyrtare	Голема/ I madh	Голема/ I madh	

Директор / Drejtori
Dr. Ylber Sela

Изготвил / Përpiloi: Даниела Јакимовска
Превел / Përktheu: Suhejb Mustafa
Лекторирал / Lekturoi: Riza Ziberi
Одобрил / Miratoi: Лазо Матовски